

**ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ
ЗАХИСТУ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ**

Пояснювальна записка і розрахунки
до кваліфікаційної роботи магістра
за освітньою програмою «Публічне управління та адміністрування»
спеціальності 281 "Публічне управління та адміністрування"

Розробив: здобувач вищої освіти
за другим (магістерським) рівнем
(роботу виконано самостійно,
відповідно до принципів
академічної доброчесності)
групи 219-ПУА-323
Вадим ЄВСЄВ
(власне ім'я та прізвище)

Керівник:
канд. еконм. наук, доцент
Олена ГРОМОВА
(власне ім'я та прізвище)

Рецензент Сергій БЄЛАЙ
(власне ім'я та прізвище)
(заступник начальника навчально-
наукового центру організації освітнього
процесу – начальник науково-
методичного відділу Національної
академії Національної гвардії України
професор, доктор наук з державного
управління)

АНОТАЦІЯ

Дана кваліфікаційна робота включає в себе 8 слайдів презентації, 128 аркушів пояснювальної записки формату А4, що включає 10 рисунків, 5 таблиць, 140 літературних джерел.

Ключові слова: КРИТИЧНА ІНФРАСТРУКТУРА, ЗАХИСТ, НАЦІОНАЛЬНА СИСТЕМА ЗАХИСТУ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ, ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО, МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО, ПІДГОТОВКА КАДРІВ, ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ.

Об'єктом дослідження є публічне управління у сфері захисту критичної інфраструктури.

Метою дослідження є обґрунтування теоретичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо розвитку системи публічного управління у сфері захисту критичної інфраструктури.

У кваліфікаційній роботі запропоновані шляхи вдосконалення національної системи захисту критичної інфраструктури.

Визначено, що на сучасному етапі розвитку національної системи захисту критичної інфраструктури потребують удосконалення правовий, політичний, інформаційний, економічний та організаційно-адміністративний механізми публічного управління у сфері захисту критичної інфраструктури.

Розроблені практичні рекомендації щодо розвитку системи публічного управління у сфері захисту критичної інфраструктури.

ABSTRACT

This qualification work includes 8 presentation slides, 128 pages of an explanatory note in A4 format, featuring 10 figures, 5 tables, and 140 literature references.

Keywords: CRITICAL INFRASTRUCTURE, PROTECTION, NATIONAL CRITICAL INFRASTRUCTURE PROTECTION SYSTEM, PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP, INTERNATIONAL COOPERATION, PERSONNEL TRAINING, PUBLIC ADMINISTRATION.

The object of the research is public administration in the field of critical infrastructure protection.

The purpose of the research is to substantiate the theoretical foundations and develop practical recommendations for the development of the public administration system in the field of critical infrastructure protection.

The qualification work proposes ways to improve the national critical infrastructure protection system.

It is determined that at the current stage of development of the national critical infrastructure protection system, the legal, political, informational, economic and organizational and administrative mechanisms of public administration in the field of critical infrastructure protection need to be improved.

Practical recommendations have been developed for the development of the public administration system in the field of critical infrastructure protection.

Український державний університет залізничного транспорту

Факультет економічний

Кафедра Менеджмент, публічне управління та HR-технології

Ступінь вищої освіти магістр

Освітня програма «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 "Публічне управління та адміністрування"

ЗАТВЕРДЖУЮ

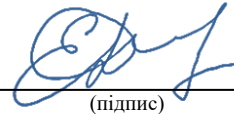
Завідувач кафедри

д.е.н., професор
(вчене звання)

Олена ДИКАНЬ

(власне ім'я та прізвище)

21 жовтня 2024 р.

(підпис)

З А В Д А Н Н Я
НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ

Вадиму Євсєєву

(власне ім'я та прізвище)

1. Тема роботи «Шляхи вдосконалення національної системи захисту критичної інфраструктури»

керівник роботи Олена Громова, канд.ек.наук, доцент

(власне ім'я та прізвище, науковий ступінь, вчене звання)

затверджено розпорядженням по економічному факультету від "21" жовтня 2024 року № 31/24

2. Строк подання здобувачем вищої освіти роботи 12 січня 2025 року

3. Вихідні дані до роботи фундаментальні положення теорії державного управління, теоретичні засади функціонування національної системи захисту критичної інфраструктури, результати наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних учених. Нормативну основу кваліфікаційної роботи складають Закони України, Укази та Розпорядження Президента України, Постанови Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України, нормативні акти органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування України тощо.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) Національна система захисту критичної інфраструктури як складова системи забезпечення національної та міжнародної безпеки. Еволюція становлення та розвитку Національної системи захисту критичної інфраструктури. Досвід розбудови національних і колективних систем захисту критичної інфраструктури провідними державами-членами ЄС та НАТО. Основні засади державної політики у сфері захисту критичної інфраструктури. Формування та реалізація державної політики у сфері захисту критичної

інфраструктури. Організаційні засади національної системи захисту критичної інфраструктури. Шляхи вдосконалення механізмів міжнародного співробітництва в сфері захисту критичної інфраструктури. Удосконалення механізмів реалізації державно-приватного партнерства у сфері захисту критичної інфраструктури. Удосконалення системи підготовки та підвищення кваліфікації фахівців із захисту критичної інфраструктури.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) Система національної безпеки держави, основні складові системи забезпечення національної безпеки, рівні та суб'єкти управління національною системою захисту критичної інфраструктури, режими функціонування національної системи захисту критичної інфраструктури.

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

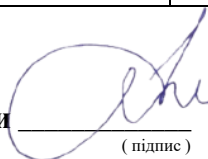
Розділ	Прізвище, ініціали та посада Консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 21 жовтня 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Теоретичні аспекти формування національної системи захисту критичної інфраструктури	15.11.2024	
2	Аналіз особливостей функціонування національної системи захисту критичної інфраструктури на сучасному етапі розвитку	10.12.2024	
3	Рекомендації щодо вдосконалення національної системи захисту критичної інфраструктури	08.01.2025	
4	Графічна частина	10.01.2025	

Здобувач вищої освіти

Вадим ЄВСЄЄВ

(підпис)

(власне ім'я та прізвище)

Керівник роботи

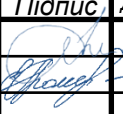
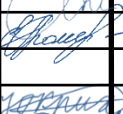

Олена ГРОМОВА

(підпис)

(власне ім'я та прізвище)

Зміст

Вступ	8
1 Теоретичні аспекти формування національної системи захисту критичної інфраструктури	12
1.1 Національна система захисту критичної інфраструктури як складова системи забезпечення національної та міжнародної безпеки	12
1.2 Еволюція становлення та розвитку національної системи захисту критичної інфраструктури	21
1.3 Досвід розбудови національних і колективних систем захисту критичної інфраструктури провідними державами-членами ЄС та НАТО	31
Висновки до першого розділу	49
2 Аналіз особливостей функціонування національної системи захисту критичної інфраструктури на сучасному етапі розвитку	51
2.1 Основні засади державної політики у сфері захисту критичної інфраструктури	51
2.2 Формування та реалізація державної політики у сфері захисту критичної інфраструктури	59
2.3 Організаційні засади національної системи захисту критичної інфраструктури	70
Висновки до другого розділу	76
3 Рекомендації щодо вдосконалення національної системи захисту критичної інфраструктури	78
3.1 Шляхи вдосконалення механізмів міжнародного співробітництва в сфері захисту критичної інфраструктури	78

Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		Літ.	Арквш	Арквшів
Розробив		Євсєєв В.О.			Шляхи вдосконалення національної системи захисту критичної інфраструктури			
Перевірів		Громова О.В.					5	128
Н. Контр.		Крихтіна Ю.О.				УкрДУЗТ		
Затверд.		Дикань О.В.						

3.2 Удосконалення механізмів реалізації державно-приватного партнерства у сфері захисту критичної інфраструктури	85
3.3 Удосконалення системи підготовки та підвищення кваліфікації фахівців із захисту критичної інфраструктури	93
Висновки до третього розділу	104
Висновки	107
Список використаних джерел	111

Список використаних джерел

- 1 Євсєєв В.О. Удосконалення механізмів державного управління в сфері відновлення критичної інфраструктури. *V Міжнародна наукова конференція «Міжгалузеві диспути: динаміка та розвиток сучасних наукових досліджень».* Секція V. Менеджмент, публічне управління та адміністрування: збірник наукових праць з матеріалами конференції (м. Тернопіль, 22 березня 2024 року). Вінниця: ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2024. С. 58-59. ISBN 978-617-8312-21-3.
- 2 Yevsieiev , V., Rovynska, K., Koshovyi, B.P., Myrna, O., & Syniavska, O. Peculiarities of regional development under martial law: State and administrative aspects. *Amazonia Investiga*. 2024. Vol. 13 (75). P. 274-284. DOI: 10.34069/AI/2024.75.03.23.
- 3 Д.С. Бірюков, С.І. Кондратов, О.І. Насвіт, О.М. Суходоля. Зелена книга з питань захисту критичної інфраструктури в Україні: аналітична доповідь. К.: Національний інститут стратегічних досліджень, 2015. 35 с.
- 4 Бірюков Д.С., Кондратов С.І. Захист критичної інфраструктури: проблеми та перспективи впровадження в Україні: аналітична доповідь. К.: Національний інститут стратегічних досліджень, 2012. 57 с.
- 5 Бобро Д. Г., Іванюта С. П., Кондратов С. І., Суходоля О. М. Організаційні та правові аспекти забезпечення безпеки і стійкості критичної інфраструктури України: аналітична доповідь. К.: Національний інститут стратегічних досліджень, 2019. 224 с.
- 6 Підюков П.П., Калиновський О.В. Система державного захисту критичної інфраструктури України: генеза, сучасний стан і перспективи оптимізування в умовах подальшого забезпечення національної безпеки України. *Часопис Київського університету права*. 2020. № 4. С. 355-359. DOI: 10.36695/2219-5521.4.2020.63.
- 7 Ємельянов В.М., Бондар Г.Л. Кібербезпека як складова національної безпеки та кіберзахист критичної інфраструктури України. *Публічне управління та регіональний розвиток*. 2019. № 5. С. 493-523. DOI: 10.34132/pard2019.05.02.

8 Богданов Б. В. Актуальні питання нормативно-правового регулювання захисту критичної інфраструктури в умовах воєнного стану в Україні. *ПРОБЛЕМИ СУЧАСНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ*. Серія: право, публічне управління та адміністрування. 2022. № 6. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2022-6-01-09>.

9 Теленик С. С. Адміністративно-правове регулювання державної системи захисту критичної інфраструктури України: дисертація на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук: 12.00.07 / Теленик Сергій Сергійович. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2021. 467 с.

10 Домарацький М. Б. Державне управління забезпеченням безпеки критичної інфраструктури в Україні: дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління: 25.00.05 / Домарацький Михайло Богданович. Х.: Національний університет цивільного захисту України, 2020. 259 с.

11 Арсенович Л. А. Деякі питання запровадження системи підготовки фахівців у сфері захисту критичної інфраструктури. *Таврійський науковий вісник*. Серія: публічне управління та адміністрування. 2022. № 5. С. 3-14. DOI: <https://doi.org/10.32851/tnv-pub.2022.5.1>.

12 Євсєєв В.О. Захист критичної інфраструктури як складова частина забезпечення національної та міжнародної безпеки. *Національна безпека: загрози та виклики*: матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації (м. Львів, Україна – м. Торунь, Польща, 01 квітня – 12 травня 2024 року). Львів: Liha-Pres, 2024. С. 72-73. ISBN 978-966-397-396-8.

13 Євсєєв В.О. Захист транспортної інфраструктури як елемент забезпечення національної безпеки України. *Міжнародна транспортна інфраструктура, індустриальні центри та корпоративна логістика*: матеріали двадцятої науково-практичної міжнародної конференції (м. Харків, 06-07 червня 2024 року). Харків: Український державний університет залізничного транспорту, 2024. С. 54-56.

14 Євсєєв В.О. Забезпечення національної безпеки України крізь призму діяльності органів публічного управління у сфері міжнародного співробітництва з питань захисту критичної інфраструктури. *Публічне управління та адміністрування в Україні: євроінтеграційний поступ*: збірник матеріалів I-ї Всеукраїнської науково-

практичної конференції за міжнародною участю (м. Івано-Франківськ, 31 травня 2024 р.). Івано-Франківськ: Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, 2024. С. 359-361.

15 Євсєєв В.О. Публічна політика у сфері захисту критичної інфраструктури: аспект міжнародного співробітництва. *Публічне управління XXI століття: нові виклики і трансформації в умовах війни*: збірник наукових матеріалів XXIV Міжнародного наукового конгресу (м. Харків, 24 травня 2024 р.). Харків: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2024. С. 70-72.

16 Євсєєв В. О. Національна система захисту критичної інфраструктури як складова системи національної та міжнародної безпеки. *Національні інтереси України*. 2024. № 4 (4) 2024. С. 490-495. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2024-4\(4\)-490-495](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2024-4(4)-490-495).

17 Євсєєв В. О. Державно-приватне партнерство у сфері космічної діяльності: досвід НАТО та США для України. *Актуальні питання у сучасній науці. Серія «Державне управління»*. 2024. № 12 (30) 2024. С. 304-315. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-12\(30\)-304-315](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-12(30)-304-315).

18 Євсєєв В.О. Intermediate consequences of the russian federation armed aggression against Ukraine: the destruction of critical infrastructure. *Сучасне суспільство: глобальні трансформації*: колективна монографія. Х.: СГ НТМ «Новий курс», 2024. С. 175-181. ISBN 978-617-7886-51-7.

19 Про національну безпеку України: Закон України від 21 червня 2018 року № 2469-VIII. Дата оновлення: 24.07.2024. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/rsdnw> (дата звернення: 08.10.2024).

20 Мотайло О.В. Система національної безпеки держави. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2020. Випуск 16. С. 171-174. DOI <https://doi.org/10.32843/2663-5240-2020-16-28>.

21 Про критичну інфраструктуру: Закон України від 16 листопада 2021 року № 1882-IX. Дата оновлення: 22.08.2024. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/hiumc> (дата звернення:

08.10.2024).

22 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України»: Указ Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020. *База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України*. URL: <https://salo.li/B9b8b4a> (дата звернення: 08.10.2024).

23 Юлія Пустовіт. Продовольча безпека як складова національної безпеки. *Публічне право*. 2023. № 3 (51). С. 56-65. DOI 10.32782/2306-9082/2023-51-6.

24 Х. О. Мандзіновська. Економічна безпека держави: сутність, складові елементи та проблеми забезпечення. *Економічні науки*. 2016. № 2 (53). С. 159-166.

25 Про схвалення Стратегії продовольчої безпеки України на період до 2027 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації: розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 липня 2020 року № 684-р. *База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України*. URL: <https://salo.li/443FB60> (дата звернення: 08.10.2024).

26 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 серпня 2021 року «Про Стратегічний оборонний бюлетень України»: Указ Президента України від 17 вересня 2021 року № 473/2021. *База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України*. URL: <https://salo.li/7199Ee3> (дата звернення: 08.10.2024).

27 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 травня 2021 року «Про Стратегію кібербезпеки України»: Указ Президента України від 26 серпня 2021 року № 447/2021. *База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України*. URL: <https://salo.li/Ee1dbd4> (дата звернення: 08.10.2024).

28 Фердман Г. П. Сутність поняття транспортної безпеки: державно-управлінський аспект. *Право та державне управління*. 2020. № 2. С. 231-236. DOI <https://doi.org/10.32840/pdu.2020.2.34>.

29 Деякі питання об'єктів критичної інфраструктури: Постанова Кабінету Міністрів України від 9 жовтня 2020 р. № 1109. Дата оновлення: 13.09.2024. *База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України*. URL: <http://surl.li/kexue> (дата звернення: 08.10.2024).

30 Про функціонування єдиної транспортної системи України в особливий період: Закон України від 20 жовтня 1998 року № 194-XIV. Дата оновлення: 30.03.2021. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/sqgno> (дата звернення: 08.10.2024).

31 The protection of critical infrastructures against terrorist attacks: Compendium of good practices. UN Counter-Terrorism Committee Executive Directorate. 2018. 167 p.

32 Good Governance for Critical Infrastructure Resilience: OECD Reviews of Risk Management Policies. Paris: OECD, 2019. 110 p. ISBN 978-92-64-53346-2.

33 Зелена книга з питань захисту критичної інфраструктури в Україні (друга версія проекту документу). К.: Національний інститут стратегічних досліджень, 2014. 31 с.

34 Євсєєв В.О. Можливі шляхи удосконалення захисту критичної інфраструктури України з урахуванням світового досвіду. *Збірник наукових праць Харківського національного університету Повітряних сил*. 2016. № 4 (49). С. 168-172.

35 Про заходи щодо вдосконалення охорони об'єктів державної та інших форм власності: Постанова Кабінету Міністрів України від 10 серпня 1993 р. № 615. Дата оновлення: документ втратив чинність 01.12.2018. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/ilagss> (дата звернення: 10.10.2024).

36 Щодо затвердження Переліку об'єктів, які підлягають охороні і обороні в умовах надзвичайних ситуацій і в особливий період: Постанова Кабінету Міністрів України від 24.04.1999 року №675-019.

37 Про охорону культурної спадщини: Закон України від 8 червня 2000 року № 1805-III. Дата оновлення: 30.05.2023. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/ivcprxw> (дата звернення: 10.10.2024).

38 Про об'єкти підвищеної небезпеки: Закон України від 18 січня 2001 року № 2245-III. Дата оновлення: 13.12.2022. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/adzzpx> (дата звернення: 10.10.2024).

39 Про затвердження Положення про Державний реєстр потенційно небезпечних об'єктів: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2002 р. № 1288. Дата оновлення: документ втратив чинність 26.12.2019. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/hgwffg> (дата звернення: 10.10.2024).

40 Про затвердження переліку особливо важливих об'єктів електроенергетики, які підлягають охороні відомчою воєнізованою охороною у взаємодії із спеціалізованими підрозділами інших центральних органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 липня 2003 р. № 1170. Дата оновлення: документ втратив чинність 27.07.2018. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/gzhlia> (дата звернення: 10.10.2024).

41 Про затвердження переліку підприємств, які мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2004 р. № 1734. Дата оновлення: документ втратив чинність 07.03.2015. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/окрхтму> (дата звернення: 10.10.2024).

42 Про затвердження переліку особливо важливих об'єктів нафтогазової галузі: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 травня 2009 р. № 578-р. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/mnnhtx> (дата звернення: 10.10.2024).

43 Про затвердження Переліку радіаційно небезпечних об'єктів в Україні, для яких розробляється об'єктова проектна загроза: Наказ Державної інспекції ядерного регулювання України від 17.12.2012 № 238. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/pzrspw> (дата звернення: 10.10.2024).

44 Про затвердження переліку об'єктів, проектна документація на будівництво яких повинна включати розділ інженерно-технічних заходів цивільного захисту: Постанова Кабінету Міністрів України від 9 січня 2014 р. № 6. Дата оновлення: 03.01.2023. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України.

URL: <http://surl.li/hqesnj> (дата звернення: 08.10.2024).

45 Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 року № 2346-III. Дата оновлення: документ втратив чинність 01.08.2022. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/amuhwr> (дата звернення: 10.10.2024).

46 Про Національну систему конфіденційного зв'язку: Закон України від 10 січня 2002 року № 2919-III. Дата оновлення: 16.12.2020. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/ptekpy> (дата звернення: 10.10.2024).

47 Про систему екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112: Закон України від 13 березня 2012 року 4499-VI. Дата оновлення: 07.09.2022. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/lxprzmy> (дата звернення: 10.10.2024).

48 Про Рекомендації парламентських слухань з питань розвитку інформаційного суспільства в Україні: Постанова Верховної Ради України від 1 грудня 2005 року N 3175-IV. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/vfnniw> (дата звернення: 10.10.2024).

49 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 17 листопада 2010 року «Про виклики та загрози національній безпеці України у 2011 році»: Указ Президента України від 10 грудня 2010 року № 1119/2010. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/aerqiu> (дата звернення: 10.10.2024).

50 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 8 червня 2012 року «Про нову редакцію Стратегії національної безпеки України»: Указ Президента України від 8 червня 2012 року № 382/2012. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/grehzr> (дата звернення: 10.10.2024).

51 Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення кібернетичної безпеки України: проект Закону України від 31.08.2012 № 11125. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL:

<http://surl.li/tnlqjr> (дата звернення: 10.10.2024).

52 Про затвердження Положення про Єдину система запобігання, реагування і припинення терористичних актів та мінімізації їх наслідків: Постанова Кабінету Міністрів України від 15.08.2007 № 1051.

53 Про єдину державну систему запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру: Постанова Кабінету Міністрів України від 3 серпня 1998 р. № 1198. Дата оновлення: документ втратив чинність 31.01.2014. *База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України.* URL: <http://surl.li/ucztir> (дата звернення: 10.10.2024).

54 Про правові засади цивільного захисту: Закону України від 24 червня 2004 року N 1859-IV. Дата оновлення: документ втратив чинність 01.07.2013. *База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України.* URL: <http://surl.li/ibrmug> (дата звернення: 08.10.2024).

55 Положення про порядок охорони вантажів і об'єктів на залізницях України: наказ Укрзалізниці від 29.12.2008 р. № 570-Ц.

56 Про аварійно-рятувальні служби: Закону України від 14 грудня 1999 року N 1281-XIV. Дата оновлення: документ втратив чинність 01.07.2013. *База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України.* URL: <http://surl.li/marcdl> (дата звернення: 08.10.2024).

57 Про затвердження переліку об'єктів та окремих територій, які підлягають постійному та обов'язковому на договірній основі обслуговуванню державними аварійно-рятувальними службами: Постанова Кабінету Міністрів України від 4 серпня 2000 р. № 1214. Дата оновлення: документ втратив чинність 08.11.2016. *База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України.* URL: <http://surl.li/oybgyf> (дата звернення: 10.10.2024).

58 Проект Кодексу цивільного захисту України: проект Кодексу цивільного захисту України від 02.04.2012 р. № 10294.

59 Про оборону України: Закону України від 06 грудня 1991 року N 1932-XII. Дата оновлення: 05.06.2024. *База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України.* URL: <http://surl.li/rqaaajv> (дата звернення: 14.10.2024).

60 Про Цивільну оборону України: Закону України від 03 лютого 1993 року № 1932-ХІІ. Дата оновлення: документ втратив чинність 01.07.2013. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/sqmivo> (дата звернення: 14.10.2024).

61 Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію: Закону України від 21 жовтня 1993 року N 3543-ХІІ. Дата оновлення: 21.08.2024. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/fcrhjs> (дата звернення: 14.10.2024).

62 Про космічну діяльність: Закону України від 15 листопада 1996 року № 502/96-ВР. Дата оновлення: 18.11.2021. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/fzvikb> (дата звернення: 14.10.2024).

63 С. П. Кошова. Основні засади впровадження космічної діяльності в інтересах безпеки та оборони. *Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток»*. 2022. № 9. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2022.9.3>.

64 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про удосконалення заходів забезпечення захисту об'єктів критичної інфраструктури»: Указ Президента України від 16 січня 2017 року № 8/2017. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/wrawes> (дата звернення: 14.10.2024).

65 Про схвалення Концепції створення державної системи захисту критичної інфраструктури: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 6 грудня 2017 р. № 1009-р. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/iwoiua> (дата звернення: 14.10.2024).

66 Про затвердження Методичних рекомендацій щодо категоризації об'єктів критичної інфраструктури: наказ Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформатизації України від 15.01.2021 № 23. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/khxfrq> (дата звернення: 14.10.2024).

67 Про утворення Державної служби захисту критичної інфраструктури та забезпечення національної системи стійкості України: Постанова Кабінету Міністрів України від 12 липня 2022 р. № 787. *База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України*. URL: <http://surl.li/ekjtoa> (дата звернення: 14.10.2024).

68 Про затвердження Порядку ведення Реєстру об'єктів критичної інфраструктури, включення таких об'єктів до Реєстру, доступу та надання інформації з нього: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 квітня 2023 р. № 415. *База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України*. URL: <http://surl.li/lxqhke> (дата звернення: 14.10.2024).

69 Деякі питання паспортизації об'єктів критичної інфраструктури: Постанова Кабінету Міністрів України від 4 серпня 2023 р. № 818. *База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України*. URL: <http://surl.li/ftxwm> (дата звернення: 14.10.2024).

70 Про затвердження Національного плану захисту та забезпечення безпеки та стійкості критичної інфраструктури: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2023 р. № 825-р. *База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України*. URL: <https://salo.li/6D7ac13> (дата звернення: 19.10.2024).

71 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 17 жовтня 2023 року «Про організацію захисту та забезпечення безпеки функціонування об'єктів критичної інфраструктури та енергетики України в умовах ведення воєнних дій»: Указ Президента України від 17 жовтня 2023 року № 695/2023. *База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України*. URL: <http://surl.li/ckdibs> (дата звернення: 14.10.2024).

72 Угода про співробітництво у сфері безпеки між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії. URL: <https://salo.li/32687Bc> (дата звернення: 14.10.2024).

73 Угода про співробітництво у сфері безпеки та довгострокову підтримку між Україною та Федеративною Республікою Німеччина. URL: <https://salo.li/39782ee> (дата звернення: 14.10.2024).

74 Угода про співробітництво у сфері безпеки між Україною та Францією.

URL: <https://salo.li/57Ae1bd> (дата звернення: 14.10.2024).

75 Угода про співробітництво у сфері безпеки та довгострокову підтримку між Україною та Данією. URL: <https://salo.li/95C10c0> (дата звернення: 14.10.2024).

76 Угода про співробітництво у сфері безпеки між Україною та Канадою. URL: <https://salo.li/b3E9dA1> (дата звернення: 14.10.2024).

77 AGREEMENT ON SECURITY COOPERATION BETWEEN ITALY AND UKRAINE. URL: <https://salo.li/995FC57> (дата звернення: 14.10.2024).

78 OVEREENKOMST INZAKE VEILIGHEIDSSAMENWERKING TUSSEN NEDERLAND EN OEKRAÏNE. URL: <https://salo.li/dc5f52B> (дата звернення: 14.10.2024).

79 Sopimus Suomen tasavallan ja Ukrainan välillä turvallisuusyhteistyöstä ja pitkäaikaisesta tuesta. URL: <https://salo.li/29b4d28> (дата звернення: 14.10.2024).

80 Угода між Україною та Латвійською Республікою про довгострокову підтримку та безпекові зобов'язання. URL: <https://salo.li/1dF1cA7> (дата звернення: 14.10.2024).

81 Угода про співробітництво у сфері безпеки між Україною та Іспанією. URL: <https://salo.li/54334E3> (дата звернення: 14.10.2024).

82 Угода про співробітництво у сфері безпеки та довгострокову підтримку між Україною та Королівством Бельгія. URL: <https://salo.li/AaAf60c> (дата звернення: 14.10.2024).

83 Угода про співробітництво у сфері безпеки між Україною та Португалією. URL: <https://salo.li/6DD5b6E> (дата звернення: 14.10.2024).

84 Угода про співробітництво у сфері безпеки між Україною та Швецією. URL: <https://salo.li/9c55932> (дата звернення: 14.10.2024).

85 Угода про співробітництво у сфері безпеки та довгострокову підтримку між Україною та Ісландією. URL: <https://salo.li/066AcA3> (дата звернення: 14.10.2024).

86 Угода про співробітництво у сфері безпеки та довгострокову підтримку між Україною та Королівством Норвегія. URL: <https://salo.li/482A0BA> (дата звернення: 14.10.2024).

87 Угода про підтримку України та співробітництво між Україною та урядом

Японії. URL: <https://salo.li/6331794> (дата звернення: 14.10.2024).

88 Двостороння безпекова угода між Україною та Сполученими Штатами Америки. URL: <https://salo.li/61EdD5F> (дата звернення: 14.10.2024).

89 Спільні безпекові зобов'язання між Україною та Європейським Союзом. URL: <https://salo.li/27b6680> (дата звернення: 14.10.2024).

90 Угода про співробітництво у сфері безпеки та довгострокову підтримку між Україною та Естонією. URL: <https://salo.li/26144af> (дата звернення: 14.10.2024).

91 Угода про співробітництво у сфері безпеки між Україною та Литовською Республікою. URL: <https://salo.li/8FFFFaE> (дата звернення: 14.10.2024).

92 Угода про співробітництво у сфері безпеки між Україною та Республікою Польща. URL: <https://salo.li/EF2B6DC> (дата звернення: 14.10.2024).

93 Угода про співробітництво у сфері безпеки та довгострокову підтримку між Україною і Великим Герцогством Люксембург. URL: <https://salo.li/BF9f497> (дата звернення: 14.10.2024).

94 Угода про співробітництво у сфері безпеки між Україною та Румунією. URL: <https://salo.li/DDDB730> (дата звернення: 14.10.2024).

95 Угода про співробітництво у сфері безпеки та довгострокову підтримку між Україною та Чеською Республікою. URL: <https://salo.li/4C8aFE5> (дата звернення: 14.10.2024).

96 Угода про співробітництво у сфері безпеки та довгострокову підтримку між Україною та Республікою Словенія. URL: <https://salo.li/0371cb1> (дата звернення: 14.10.2024).

97 Угода про підтримку України та співробітництво між Україною та Ірландією. URL: <https://salo.li/8e870FC> (дата звернення: 14.10.2024).

98 Про утворення Міжвідомчої робочої групи з питань реалізації двосторонніх угод про співробітництво у сфері безпеки: Постанова Кабінету Міністрів України від 22 березня 2024 р. № 329. Дата оновлення: 10.05.2024. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/muwxzs> (дата звернення: 14.10.2024).

99 Про затвердження плану заходів із забезпечення безпеки та стійкості

об'єктів КІ, що забезпечують життєдіяльність Малолюбашанської територіальної громади: розпорядження сільського голови від 16 лютого 2024 р. № 15/02-07. URL: <https://salo.li/a63864A> (дата звернення: 19.10.2024).

100 Про затвердження плану заходів із забезпечення захисту об'єктів КІ: рішення Виконавчого комітету Путивльської міської ради від 16.10. 2022 р. № 130. URL: <https://salo.li/2d71381> (дата звернення: 19.10.2024).

101 Про затвердження плану захисту та забезпечення безпеки та стійкості КІ Зарічанської сільської ради: рішення Виконавчого комітету Зарічанської сільської ради від 24 січня 2024 року № 02. URL: <https://salo.li/7b8422A> (дата звернення: 19.10.2024).

102 Братель С. Г. Досвід зарубіжних країн у сфері забезпечення безпеки об'єктів критичної інфраструктури. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2023. № 3. С. 261-265.

103 Гора І. В., Батюк О. В. Окремі питання захисту об'єктів критичної інфраструктури: зарубіжний досвід. *Соціально-правові студії*. 2021. № 1 (11). С. 132-139.

104 Євсєєв В.О., Тробюк Д.В. Охорона ядерних установок і матеріалів не військового призначення. Досвід Великобританії. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Державне управління*. 2019. Том 30 (69). № 1. С. 146-150. ISSN 2663-6476.

105 Г. Ю. Зубко. Державна інфраструктурна політика: досвід Балтійських країн. *Право та державне управління*. 2019. № 2 (35) том 1. С. 258-265. DOI <https://doi.org/10.32840/pdu.2-1.38>.

106 Кріс Андерсон, Малкольм Бейкер, Рональд Бірс та ін. Сприяння колективній обороні НАТО: безпека та стійкість критичної інфраструктури: посібник НАТО. 2022. 496 с.

107 Спільна група ЄС-НАТО зі стійкості критичної інфраструктури: звіт з підсумкового оцінювання. 2023 10 с.

108 Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги: Закон України від 5 жовтня 2017 року № 2155-VIII. Дата оновлення: 01.12.2022. *База даних*

«Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/uzkrfp> (дата звернення: 21.10.2024).

109 Про затвердження Регламенту обміну інформацією між суб'єктами національної системи захисту критичної інфраструктури: Постанова Кабінету Міністрів України від 14 жовтня 2022 р. № 1174. *База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/vqrgvp> (дата звернення: 21.10.2024).*

110 Деякі питання подання інформації у сфері захисту критичної інфраструктури: Постанова Кабінету Міністрів України від 14 жовтня 2022 р. № 1175. *База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/sozprt> (дата звернення: 21.10.2024).*

111 Про затвердження Порядку проведення моніторингу рівня безпеки об'єктів критичної інфраструктури: Постанова Кабінету Міністрів України від 22 липня 2022 р. № 821. *База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/nxhkqx> (дата звернення: 21.10.2024).*

112 Конституція України. Дата оновлення: 02.12.2019. *База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/gwzsba> (дата звернення: 21.10.2024).*

113 Про громадські об'єднання: Закон України від 22 березня 2012 року № 4572-VI. Дата оновлення: 14.07.2023. *База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/qbnqxw> (дата звернення: 21.10.2024).*

114 Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 року № 2939-VI. Дата оновлення: 13.12.2022. *База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/agwlvvt> (дата звернення: 21.10.2024).*

115 Про державну таємницю: Закон України від 21 січня 1994 року № 3855-XII. Дата оновлення: 08.12.2023. *База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/rmhqbx> (дата звернення: 21.10.2024).*

116 Про порядок направлення підрозділів Збройних Сил України до інших держав: Закон України від 02 березня 2000 року № 1518-III. Дата оновлення:

02.10.2018. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/fvhjeb> (дата звернення: 21.10.2024).

117 Про порядок допуску та умови перебування підрозділів збройних сил інших держав на території України: Закон України від 22 лютого 2000 року № 1479-III. Дата оновлення: 13.12.2022. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/cmlabd> (дата звернення: 21.10.2024).

118 Л. А. Арсенович. Парадигма захисту критичної інфраструктури в системі національної безпеки України. *Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток»*. 2024. № 8. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2024.8.7>.

119 Nadav Morag. Does Homeland Security Exist Outside the United States? *Homeland Security Affairs*. 2011. Vol. 7. 5 p.

120 Cyber attack update. A.P. Moller-Mærsk A/S ANNOUNCEMENT. 2017. 1 p.

121 Блокада українських морських портів впливає не лише на економіку нашої держави, а й загрожує всьому світу, - зазначають у Комітеті з питань аграрної та земельної політики : вебсайт. URL: <http://surl.li/eslgjj> (дата звернення: 15.11.2024).

122 Комаров О.В. Механізми забезпечення експортного потенціалу України в контексті глобальної продовольчої безпеки. *Держава та регіони*. 2023. № 4 (82). С. 10-16. DOI: <https://doi.org/10.32782/1813-3401.2023.4.2>.

123 Агакерімова Р.Ю. Вплив війни в Україні на національну та глобальну продовольчу безпеку. *Економіка та суспільство*. 2023. Випуск # 50 / 2023. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-53>.

124 Філософія Української Формули миру. URL: <http://surl.li/ncqxuv> (дата звернення: 21.11.2024).

125 Humanitarian consequences of the aggression against Ukraine: resolution A/RES/ES-11/2 adopted by the General Assembly. UN General Assembly. 2022. 4 p.

126 Кузьменко Ю.В., Коропатов О.М., Думанський Р.В. Адміністративно-правове забезпечення захисту об'єктів критичної інфраструктури України під час воєнного стану. *Юридичний бюлетень*. 2022. Випуск 27. С. 59-65. DOI <https://doi.org/10.32850/LB2414-4207.2022.27.08>.

127 Сайт European Reference Network for Critical Infrastructure Protection. URL: <https://erncip-project.jrc.ec.europa.eu/european-reference-network-critical-infrastructure-protection> (дата звернення: 17.11.2024).

128 Олександр Суходоля. Стійкість критичної інфраструктури ЄС: посилення політики та координації. К.: Національний інститут стратегічних досліджень, 2023. 9 с.

129 Страхніцький Я. О. Особливості формування та реалізації державної політики у сфері захисту критичної інфраструктури: дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії: 281 / Страхніцький Ярослав Олександрович. Вінниця: Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, 2024. 312 с.

130 Про державно-приватне партнерство: Закон України від 01 липня 2010 року № 2404-VI. Дата оновлення: 27.07.2023. База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/lluzby> (дата звернення: 21.11.2024).

131 Резнікова О. О. Національна стійкість в умовах мінливого безпекового середовища: монографія. К.: Національний інститут стратегічних досліджень, 2022. 456 с. ISBN 978-966-554-327-5.

132 Належне врядування для забезпечення стійкості критичної інфраструктури: огляди політики управління ризиками. Париж: OECD, 2019. 110 с. ISBN 978-92-64-53346-2.

133 Розбудова приватно-державного партнерства. FEMA, 2021. 89 с.

134 Арсенович Л. А. Нормативно-правове забезпечення професійної підготовки фахівців національної системи захисту критичної інфраструктури. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2024. Випуск 40. С. 29-38. DOI: <https://doi.org/10.32782/pma2663-5240-2024.40.5>.

135 Теленик С. С. Напрями підготовки та підвищення кваліфікації фахівців із захисту критичної інфраструктури. *Правові новели*. 2020. № 10/2020. С. 91-99. DOI: <https://doi.org/10.32847/ln.2020.10-2.12>.

136 Бєлай С.В., Євтушенко І.В., Мацюк В.В. Теоретико-методологічні засади

підготовки кадрів у сфері захисту критичної інфраструктури України. *Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія : Державне управління*. 2021. № 2. С. 342-350. DOI: <https://doi.org/10.52363/2414-5866-2021-2-40>.

137 Сайт Національного інституту стратегічних досліджень. Установче засідання Тимчасової робочої групи з питань розвитку освітніх програм у сфері захисту критичної інфраструктури. URL: <http://surl.li/fwozrx> (дата звернення: 21.10.2024).

138 Л. А. Арсенович. Класифікація та методи організації системи підготовки кадрів для сфери захисту критичної інфраструктури. *Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток»*. 2024. № 11. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2024.11.11>.

139 Л. А. Арсенович. Впровадження освітньої карти розвитку фахівця у сфері захисту критичної інфраструктури як інструменту подальшого розвитку системи підготовки кадрів для сфери захисту критичної інфраструктури. *Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток»*. 2024. № 9. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2024.9.5>.

140 Олександр СУХОДОЛЯ. Формування системи підготовки фахівців у сфері захисту критичної інфраструктури: компетенції випускників та зміст навчальних дисциплін. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2024. № 1 (19) / 2024. С. 122-131. DOI: <https://doi.org/10.17721/2616-9193.2024/19-20/22>.